

GEWONE ZITTING 2019-2020

16 JANUARI 2020

BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

tot wijziging van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening om een Raad voor Stedelijke inrichting op te richten in het kader van de procedure voor het opstellen van het richtplan van aanleg

(ingediend door
de heer Gaëtan VAN GOIDSENHOVEN (F),
mevrouw Alexia BERTRAND (F),
de heer Geoffroy COOMANS de BRACHÈNE (F),
mevrouw Aurélie CZEKALSKI (F),
de heer David LEISTERH (F) en
mevrouw Clémentine BARZIN (F))

Toelichting

Volgens de vigerende wetgeving, namelijk artikel 30/3, § 1, van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening (BWRO), « maakt de Regering het ontwerp van richtplan van aanleg op, evenals, onder voorbehoud van § 2, het milieueffectenrapport ».

Het tweede lid van hetzelfde artikel luidt als volgt : « Vooraleer de Regering het ontwerp van richtplan van aanleg goedkeurt, organiseert het bestuur dat belast is met territoriale planning voor het betrokken publiek de nodige voorlichtings- en participatiemomenten. De Regering legt de regels voor de toepassing van dit artikel vast. ».

De verschillende ontwerpen van richtplannen van aanleg (RPA's) die tot nu toe zijn opgesteld, hebben de doelstellingen van « voorlichting » en « participatie » met het betrokken publiek pas bereikt na een lange procedure voor het opstellen van het RPA, waardoor de inspraakprocedure, zoals bepaald door het BWRO, nutteloos wordt.

SESSION ORDINAIRE 2019-2020

16 JANVIER 2020

PARLEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE

PROPOSITION D'ORDONNANCE

modifiant le Code bruxellois de l'aménagement du territoire en vue d'instituer un Conseil d'Aménagement Urbain dans la procédure d'élaboration du plan d'aménagement directeur

(déposée par
M. Gaëtan VAN GOIDSENHOVEN (F),
Mme Alexia BERTRAND (F),
M. Geoffroy COOMANS de BRACHÈNE (F),
Mme Aurélie CZEKALSKI (F),
M. David LEISTERH (F) et
Mme Clémentine BARZIN (F))

Développements

Selon la législation actuellement en vigueur, en vertu de l'article 30/3, § 1er, du Code Bruxellois de l'Aménagement du Territoire, le CoBAT, « le Gouvernement élabore le projet de plan d'aménagement directeur, ainsi que, sous réserve du § 2, le rapport sur les incidences environnementales ».

L'alinéa 2 du même article précise qu'« avant l'adoption par le Gouvernement du projet de plan d'aménagement directeur, l'administration en charge de la Planification territoriale organise un processus d'information et de participation avec le public concerné. Le Gouvernement détermine les modalités d'application du présent article. ».

Les différents projets de plans d'aménagement directeur (PAD) qui ont vu le jour jusqu'à présent n'ont réalisé ces objectifs d'« information » et de « participation » avec le public qu'à l'issue d'une longue procédure d'élaboration dudit plan, rendant ainsi stérile la procédure participative telle que prévue par le CoBAT.

Aangezien de richtplannen van aanleg tot doel hebben alle regelgevende en indicatieve bepalingen vast te stellen voor de zones waarin grootschalige stedenbouwkundige projecten gepland zijn, spelen de RPA's evenwel een zeer belangrijke rol in de toekomstige territoriale ontwikkeling van de Brusselse wijken, onder meer in de manier waarop het vraagstuk van de verdichting van de stedelijke ruimten wordt aangepakt.

In zoverre de uitvoering van de richtplannen van aanleg grote en moeilijk omkeerbare gevolgen heeft voor de leefomgeving van de bewoners van de betrokken zones, is het van fundamenteel belang om een voldoende effectief en efficiënt proces van participatie door de bewoners van de betrokken zones te kunnen garanderen, d.w.z. vroeger in het reflectieproces. Daartoe dient een kader voor voorlichting, raadpleging en participatie te worden opgezet dat het mogelijk maakt om een beleid inzake ruimtelijke ordening te voeren dat een breed maatschappelijk draagvlak heeft.

Om die doelstellingen te bereiken, strekt dit voorstel er in concreto toe een Raad voor Stedelijke Inrichting (RSI) op te richten, die echte burgerparticipatie tot stand zal brengen en bevorderlijk is voor het bereiken van een echte consensus over de stedelijke projecten die door de overheid worden opgezet.

Het is de bedoeling dat het in het richtplan van aanleg gedefinieerde stadsproject op termijn niet alleen een planningsinstrument wordt, maar ook een proces waarin de ontwerpers van de stad (stedenbouwkundigen, planologen, architecten, sociologen, gekozenen, enz.) voortdurend met elkaar en met de bewoners in dialoog treden om de stadsprojecten die op een grondgebied zijn opgezet, te definiëren naarmate ze worden uitgevoerd.

Het voorstel voorziet in een voorlichtings-, raadplegings- en participatiefase die plaatshebben vóór de uitwerking van een stadsproject, en strekt er zodoende toe, enerzijds, de transparantie en voorlichting van de burgers te verbeteren en, anderzijds, de stedelijke democratie nieuw leven in te blazen.

Dat is de strekking van het voorstel van ordonnantie, dat een nieuwe raad voor samenwerking in het leven roept, de « Raad voor Stedelijke Inrichting », die wordt geraadpleegd bij de voorbereiding van richtplannen van aanleg.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel vergt geen bijzondere toelichting.

Artikel 2

Dit artikel preciseert dat het richtplan van aanleg voortaan zal worden opgesteld in overleg met de nieuwe « Raad voor Stedelijke Inrichting ».

Néanmoins, les plans d'aménagement directeurs ayant pour objectif de prévoir l'ensemble des dispositions réglementaires et indicatives des périmètres faisant l'objet de vastes opérations d'urbanisation, les PAD remplissent un rôle très important dans le futur développement territorial des quartiers bruxellois, notamment dans la manière dont la problématique de la densification des espaces urbains est abordée.

Dans la mesure où la mise en œuvre des plans d'aménagement directeur comporte des conséquences majeures et difficilement réversibles pour le cadre de vie des habitants des périmètres concernés, il est fondamental de pouvoir garantir un processus de participation des habitants des zones concernées suffisamment effectif et efficace, c'est-à-dire davantage en amont du processus de réflexion. Dans cette optique, il convient de parvenir à un cadre d'information, de consultation et de participation qui permette de développer une politique d'aménagement du territoire qui suscite une large adhésion de la population.

Afin de parvenir à ces objectifs, la présente proposition vise concrètement à instituer un Conseil d'Aménagement Urbain (CAU), qui permettra d'opérer un réel mécanisme de participation citoyenne, davantage propice à créer un réel consensus autour des projets urbains portés par les pouvoirs publics.

Il s'agit, à terme, de faire du projet urbain défini par le plan d'aménagement directeur, non seulement un outil de planification, mais également un processus dans lequel les concepteurs de l'urbain (urbanistes, aménageurs, architectes, sociologues, élus, etc.) dialoguent constamment, entre eux et avec les habitants, pour définir au fur et à mesure de leur réalisation les projets urbains à l'œuvre sur un territoire.

En inscrivant les phases d'information, de consultation et de participation en amont de tout processus d'élaboration d'un projet urbain, la présente proposition a pour vocation d'une part, de renforcer la transparence et l'information à destination du public et d'autre part, de réenchanter la démocratie urbaine.

Tel est l'objet de cette proposition d'ordonnance, qui institue un nouveau conseil coopératif, le « Conseil d'aménagement urbain », consulté lors de l'élaboration de tout plan d'aménagement directeur.

Commentaire des articles

Article 1er

Cet article ne nécessite aucun commentaire particulier.

Article 2

Cet article précise que le plan d'aménagement directeur sera désormais élaboré en concertation avec le nouveau « Conseil d'aménagement urbain ».

Artikel 3

Dit artikel preciseert de minimumeisen waaraan moet worden voldaan in het kader van het overleg met de « Raad voor Stedelijke Inrichting », dat meermaals zal plaatshebben bij het opstellen van een ontwerp van richtplan van aanleg.

Het artikel bepaalt de minimumsamenstelling van de Raad voor Stedelijke Inrichting en de basisregels volgens welke de inwoners moeten worden uitgenodigd om de vergaderingen van de Raad bij te wonen.

Het artikel bepaalt dat de regering een huishoudelijk reglement aanneemt dat bindend is voor de Raad voor Stedelijke Inrichting. Het artikel preciseert de wijze waarop het huishoudelijk reglement kan voorzien in de oprichting en werkwijzen van werkgroepen.

Het artikel bepaalt tevens dat de regering de precieze regels voor de werkwijze en samenstelling van de Raad voor Stedelijke Inrichting vaststelt.

Article 3

Cet article précise les modalités minimales qui devront être remplies dans le cadre de la concertation du « Conseil d'aménagement urbain », qui aura lieu à différentes reprises lors de l'élaboration d'un projet de plan d'aménagement directeur.

Il fixe la composition minimum du Conseil d'aménagement urbain ainsi que les modalités de base selon lesquelles les habitants doivent être invités à participer aux réunions de celui-ci.

Il prévoit que le Gouvernement adopte un règlement d'ordre intérieur s'imposant au Conseil d'aménagement urbain. L'article précise la manière dont le règlement d'ordre intérieur peut prévoir la création et les modalités de groupes de travail.

Cet article prévoit encore que le Gouvernement arrête les modalités précises de fonctionnement et de composition du Conseil d'aménagement urbain.

Gaëtan VAN GOIDSENHOVEN (F)
Alexia BERTRAND (F)
Geoffroy COOMANS de BRACHÈNE (F)
Aurélie CZEKALSKI (F)
David LEISTERH (F)
Clémentine BARZIN (F)

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

tot wijziging van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening om een Raad voor Stedelijke inrichting op te richten in het kader van de procedure voor het opstellen van het richtplan van aanleg

Artikel 1

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

In artikel 30/3 van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening wordt § 1 vervangen als volgt :

« § 1. De Regering maakt, in overleg met de Raad voor Stedelijke Inrichting, waarvan de regels worden vastgesteld in § 3, het ontwerp van het richtplan van aanleg op, evenals, onder voorbehoud van § 2, het milieueffectenrapport. ».

Artikel 3

In artikel 30/3 van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening wordt een § 3 ingevoegd, luidend als volgt :

« § 3. Voor elk ontwerp van richtplan van aanleg dat de regering heeft opgemaakt, wordt, bij het begin van het reflectieproces over de uitwerking van het plan, een Raad voor Stedelijke Inrichting, hierna RSI genoemd, bijeengeroepen om het overleg met en de participatie van de gemeenten, inwoners en sociale, culturele en economische actoren van het Gewest te waarborgen.

De RSI komt bijeen op uitnodiging van de Regering, zowel tijdens de voorbereidingsfase als tijdens de uitvoeringsfase van het richtplan van aanleg.

De RSI heeft een adviesbevoegdheid.

De werking en samenstelling van de RSI, waarvan de regels in overeenstemming moeten zijn met het vijfde en zesde lid van dit artikel, worden vastgesteld bij een in de Regering overlegd besluit.

In de RSI moeten minstens een vertegenwoordiger per gemeente op het grondgebied waarvan het richtplan van aanleg van toepassing is, een vertegenwoordiger van het Brussels Instituut voor Milieubeheer en een vertegenwoordiger die belast is met de territoriale planning, zitting nemen.

PROPOSITION D'ORDONNANCE

modifiant le Code bruxellois de l'aménagement du territoire en vue d'instituer un Conseil d'Aménagement Urbain dans la procédure d'élaboration du plan d'aménagement directeur

Article 1er

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 39 de la Constitution.

Article 2

A l'article 30/3 du *Code* bruxellois de l'aménagement du territoire, le §1er est remplacé par ce qui suit :

« § 1er. Le Gouvernement élabore, en concertation avec le Conseil d'aménagement urbain, dont les modalités sont fixées au § 3, le projet de plan d'aménagement directeur, ainsi que, sous réserve du § 2, le rapport sur les incidences environnementales. ».

Article 3

A l'article 30/3 du Code bruxellois de l'aménagement du territoire, il est inséré un § 3, rédigé comme suit :

« § 3. Pour chaque projet de plan d'aménagement directeur élaboré par le Gouvernement, il est convoqué dès le début de la réflexion relative à l'élaboration du plan, un Conseil d'aménagement urbain, ci-après dénommé CAU, de manière à assurer la concertation et la participation des communes, des habitants, des acteurs sociaux, culturels et économiques de la Région.

Le CAU sera réuni, sur invitation du Gouvernement, tant dans la phase d'élaboration que dans les phases d'exécution et de mise en œuvre du plan d'aménagement directeur.

Le CAU a un pouvoir d'avis consultatif.

Le fonctionnement et la composition du CAU, dont les modalités doivent se conformer aux alinéas 5 et 6 du présent article, sont fixés par arrêté délibéré en Gouvernement.

Le CAU doit comprendre au moins un délégué par commune sur le territoire duquel le plan d'aménagement directeur s'applique, un représentant de l'Institut bruxellois pour la gestion de l'environnement et un représentant en charge de la planification territoriale.

De inwoners van de wijk waarop het ontwerp van richtplan van aanleg betrekking heeft en, in voorkomend geval, de verschillende vertegenwoordigers van de betrokken wijkcomités worden minstens een maand vóór de vergadering van de RSI op de hoogte gebracht en uitgenodigd om de vergadering bij te wonen. Het staat de inwoners en vertegenwoordigers van de wijkcomités vrij om de vergaderingen van de RSI bij te wonen.

De Regering neemt een huishoudelijk reglement aan dat bindend is voor de RSI. In dit reglement worden de werkwijze van de RSI en de procedures voor de bijeenroeping van de leden vastgelegd.

Het huishoudelijk reglement van de RSI kan voorzien in de oprichting van werkgroepen en de desbetreffende organisatieregels, waarin externe personen zitting kunnen nemen, en ze belasten met werkzaamheden die verband houden met de voorlichtings- en bewustmakingsopdracht met betrekking tot het ontwerp van richtplan van aanleg. In voorkomend geval brengen de werkgroepen bij de RSI verslag uit over hun werkzaamheden.

De Regering stelt de regels voor de toepassing van dit artikel vast. ».

Les habitants du quartier concernés par le projet de plan d'aménagement directeur ainsi que, le cas échéant, les différents représentants des comités de quartier concernés sont informés au minimum un mois à l'avance de la réunion du CAU et invités à y participer. La participation des habitants et des représentants de comités de quartier au CAU est libre.

Le Gouvernement adopte un règlement d'ordre intérieur qui s'impose au CAU. Ce règlement fixe les modalités de fonctionnement du Conseil ainsi que celles de convocation de ses membres.

Le règlement d'ordre intérieur du CAU peut prévoir la création et les modalités d'organisation de groupes de travail, au sein desquels peuvent siéger des personnalités extérieures, et leur confier toute activité annexe participant aux missions d'information et de sensibilisation en rapport avec le projet de plan d'aménagement directeur. Le cas échéant, ces groupes de travail rendent compte de leurs activités au CAU.

Le Gouvernement arrête les modalités d'application du présent article. ».

Gaëtan VAN GOIDSENHOVEN (F)
Alexia BERTRAND (F)
Geoffroy COOMANS de BRACHÈNE (F)
Aurélie CZEKALSKI (F)
David LEISTERH (F)
Clémentine BARZIN (F)